

ASIA

Kasvilajien rauhoitussäännöksistä poikkeaminen

HAKIJA

Eurowind Energy Oy
Siltasaarenkatu 12 A
00530 Helsinki

VIREILLETULO

4.8.2025

HAKEMUS

Eurowind Energy Oy hakee Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (jäljempänä Pohjois-Savon ELY -keskus) luonnonsuojelulain (LSL, 9/2023) 83 § 1 momentin mukaista poikkeuslupaa LSL 74 § 1 momentin mukaisesta rauhoitussäännöksestä. Poikkeuslupa koskee valkolehdokin (*Platanthera bifolia*) esiintymiä Lapinlahden Tielammen tuulivoimahankealueella. Hävitettävät yksilöt sijaitsevat osin suunniteltujen voimalapaikkojen ja huoltoteiden kohdalla. Hankkeiden toteutuessa valkolehdokiesiintymät tulevat häviämään em. alueilta.

Poikkeuslupahakemus liittyy Eurowind Energy Oy:n Tielammen tuulivoimapuiston voimaloiden, energiahuollon alueen ja huoltotien rakentamiseen. Eurowind Energy Oy suunnittelee kymmenen tuulivoimalan rakentamista Lapinlahden kunnan alueelle. Alueelle laaditaan oikeusvaikutteinen osayleiskaava, jonka perusteella voidaan myöntää rakentamisluvat tuulivoimalayksiköiden rakentamiselle (AKL 77 a §). Osayleiskaavan liitteeksi on laadittu ympäristöselvitys (Envineer Oy, 2024).

Suunnittelualue muodostuu kahdesta osasta, käsittäen 853 ha kokoisen alueen (läntinen osa n. 557 ha ja itäinen osa n. 296 ha) Lapinlahden kunnassa. Alue sijaitsee Lapinlahden kunnan ja Iisalmen kaupungin kuntarajan tuntumassa rajautuen siihen. Matkaa kummankin kunnan keskustaa-alueelle on noin 11 km. Lähimmät taajama-alueet ovat Iisalmen keskustan eteläpuolella oleva Peltosalmi ja Lapinlahden keskustan pohjoispuolella oleva Nerkoon taajama-alue. Matkaa kummastakin taajamasta on noin 6-7 km suunnittelualueelle. Alueen maanomistus on yksityisillä maanomistajilla. Tausta-aineistojen perusteella hankealueen luontoarvot ovat laajalti alentuneet metsätaloustoimenpiteiden takia, mutta alueen korkeuserot ja pienvedet lisäävät monimuotoisuutta paikallisesti.

Yhden tuulivoimalan alueella suoritetaan noin 1 hehtaarin alueella puuston poistoa ja massan vaihtoa. Rakennettavan tien alueelta kaadetaan puustoa 10-15 metrin leveydeltä. Kaavaehdotuksessa osoitetulle energiahuollon alueelle (EN-1) saa rakentaa sähköasemakentän sekä sähkö-

varaston. Alue tulee aidata. Lisäksi alueella saa rakentaa voimaloita varten tarvittavat varasto- ja huoltorakennukset, joiden yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 2600 k-m². Kartoituksen perusteella energiahuollon alueella ei esiinny valkolehdokkia.

Luonnonsuojelulain nojalla koko maassa rauhoitetuista putkilokasvilajeista hankealueella tavattiin valkolehdokkia, josta tehtiin yhteensä 301 havaintoa. Rakennettavien voimalapaikkojen sekä tie- ja voimalinjausten yhteydessä on kymmeniä valkolehdokin esiintymiä, jotka painottuvat alueen länsiosan eteläosiin sekä itäosan länsipuoliskoon. Moni lajin esiintymistä tulee rakentamisen myötä häviämään. Valkolehdokki on kuitenkin elinvoimainen (LC), ja alueelle tulee jäämään rakentamisen jälkeenkkin lukuisia esiintymiä. Näistä kolmen länsiosan etelärajalle sijoittuvan voimalan tuntumassa havaittiin yhteensä 34 yksilöä. Kivimäen ja Mäntymäen kupeessa sijaitsevien kahden voimalapaikan tienoolla 4 yksilöä ja alueen itäosassa, kolmen voimalapaikan tuntumassa yhteensä 33 yksilöä. Valkolehdokki oma maassamme viimeisimmän uhanalaisluokituksen mukaan elinvoimainen (Hyvärinen ym. 2019), mutta sen hävittäminen vaatii poikkeusluvan.

Valkolehdokki on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n 1 momentin mukaisesti koko maassa rauhoitettu kasvilaji, joka mainitaan luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) liitteessä 3. Rauhoitetun kasvin tai sen osan poimiminen, kerääminen irti leikkaaminen, juurineen ottaminen tai hävittäminen on kielletty. Muita valkolehdokkia koskevia sopimuksia ja säädöksiä ovat Suomen lajitietokeskuksen (2024) mukaan: CITES -sopimus (liite II), EU-lainsäädäntö koskien CITES -sopimus (liite 8) ja Putkilokasvien toiminallinen monimuotoisuus -SUMI -hankkeessa 2022 laadittu luettelo. Valkolehdokkia tulitaisiin poistamaan erityisesti voimalapaikkojen 3, 7 8 ja 9 kohdalla rakennustöiden yhteydessä.

Perusteet poikkeusluvan myöntämiselle

Tuulivoimaloiden, energiahuollon alueen ja huoltotien rakentaminen hankealueelle ei ole mahdollista ilman, ettei ainoakaan alueen valkolehdokkiesiintymistä häviäisi johtuen esiintymän laajuudesta ja runsaudesta. YVA -prosessin jälkeen sekä itäiseltä että läntiseltä hanke-alueelta voimaloita on poistettu paikoista, joissa valkolehdokkia on tavattu runsaasti. Lapinlahden kunnan alueella poikkeuslupa ei vaikuta lajin suotuisan suojelutason säilyttämiseen, sillä laji on luokiteltu elinvoimaiseksi. Hankkeen toteuttaminen ei siten vaaranna lajin elinvoimaisuutta.

Sekä hankkeesta vastaava Eurowind Energy että hankkeen konsulttina toiminut Envineer Oy katsovat selvityksiin perustuen, että valkolehdokkien hävittäminen ei vaaranna lajin suojelua tai vaaranna suojelutason säilymistä suotuisana Pohjois-Savon alueella.

POHJOIS-SAVON ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Pohjois-Savon ELY -keskus myöntää Eurowind Energy Oy:lle luvan poiketa kasvilajien rauhoitussäännöksistä seuraavin ehdoin:

1. Lupa koskee rakentamisen alle jääviä, hakemuksessa esitettyjä valkolehdokin kasvupaikkoja Tielammen tuulivoimala-alueella.
2. Lupa on voimassa 31.12.2035 saakka.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Valkolehdokki on luonnonsuojeluasetuksella rauhoitettu kasvilaji koko maassa. Luonnonsuojelulain 74 §:n mukaan rahoitettua kasvia, sen osaa tai siemeniä ei saa poimia, kerätä irti, ottaa juurineen eikä hävittää. Luonnonsuojelulain 82 §:n mukaan poiketen siitä mitä 74 § säädetään aluetta saa käyttää maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan sekä laitteita tarkoituksensa mukaisesti. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamista tai häiritsemistä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia. Pohjois- Savon ELY -keskuksen näkemyksen mukaan tuulimyllyjen sekä niihin liittyvien muiden rakenteiden ja tiealueiden rakentaminen ei vastaa 82 §:ssä tarkoitettua rakennustoimintaa, joten luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen lupa on tarpeen.

ELY -keskus voi luonnonsuojelulain 83 § 1 momentin nojalla myöntää luvan poiketa 74 §:n rauhoitussäännöksistä, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai saavuttamiselle. Eliölajin suojelutaso on suotuisa, jos se pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään (LsL 3 §).

Valkolehdokki on viimeisessä uhanalaisluokituksessa arvioitu elinvoimaiseksi (LC) lajiksi. Pohjois-Savossa valkolehdokki on melko yleinen mutta harvalukuinen lehtomaisten kangasmetsien laji. Pohjois-Savon ELY-keskus katsoo, että 71 valkolehdokkiyksilön hävittäminen tuulivoimala-alueelta ei heikennä valkolehdokin suotuisaa suojelutasoa paikallisesti, alueellisesti tai valtakunnallisesti. Pääosa alueen valkolehdokkikasvustoista (230) jää rakentamistoiminnan ulkopuolelle. YVA-prosessin jälkeen sekä itäiseltä että läntiseltä hankealueelta voimaloita on poistettu paikoista, joissa valkolehdokkia on tavattu runsaasti.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 69 §, 74 §, 83 §

Luonnonsuojeluasetus (1066/2023) 6 §, liite 3

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ-, ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 (794/2024).

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt luonnonsuojelun ylitarkastaja Anne Grönlund ja hyväksynyt johtava asiantuntija Antti Lammi.

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös	Hakijalle saantitodistusta vastaan
Suoritemaksu	316 e
Tiedoksi	Ympäristöministeriö Lapinlahden kunta Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri ry.

Liite Pohjois-Savon ELY-keskuksen tekemään päätökseen

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja oikeudenkäyntimaksu

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla. Kirjallisesti tehtävä valitus on osoitettava Itä-Suomen hallinto-oikeudelle. Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu **310euroa**, ellei valittaja tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 7-9 §:n nojalla vapaudu maksuvelvollisuudesta.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Kun kyse on saantitodistusta vastaan toimitetusta päätöksestä, tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin päätös on lähetetty postitse tavallisella kirjeellä, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä siitä, kun päätös on annettu postin välitettäväksi. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä. Valituksen on oltava perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituksen toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Itä-Suomen hallinto-oikeudelle. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Omalla vastuulla valituskirjelmä liitteineen voi myös lähettää postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituskirjelmä ja sen liitteet

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle. Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot

käyntiosoite	Minna Canthin katu 64, 70101 Kuopio
postiosoite	PL 1744, 70101 Kuopio
faksi	029 564 2501
sähköpostiosoite	ita-suomi.hao@oikeus.fi
puhelinvaihte	029 56 42501
aukioloaika	klo 8 - 16.15

Tämä asiakirja POSELY/1790/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POSELY/1790/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Grönlund Anne 25.11.2025 15:32

Hyväksyjä Lammi Antti 25.11.2025 15:35